

**Sprawozdanie z realizacji
Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
w województwie podlaskim
w okresie 01 stycznia do 31 grudnia 2013 r.**

Zgodnie z zapisami Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, Wojewoda dokonuje ilościowej i jakościowej analizy realizacji Programu i sporządza co roku, w oparciu o dane przekazane przez podległe jednostki, sprawozdawczość dotyczącą:

- instytucji pomagających ofiarom przemocy w rodzinie,
- form udzielanej pomocy ofiarom przemocy w rodzinie,
- form działań kierowanych do sprawców przemocy w rodzinie.

Analiza dokonywana jest w oparciu o druk sprawozdania, stanowiący załącznik nr 4 do Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

Liczby w nawiasach podano w celach porównawczych i stanowią dane z 2012 r.

I. Infrastruktura instytucji pomagających ofiarom przemocy w rodzinie

W województwie podlaskim w ramach instytucji pomagających ofiarom przemocy w rodzinie, prowadzonych przez jednostki samorządu terytorialnego – wyszczególnionych w druku sprawozdania – funkcjonują:

- punkty konsultacyjne,
- ośrodki interwencji kryzysowej,
- specjalistyczne ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie.

1. Punkty konsultacyjne

W punktach konsultacyjnych, prowadzonych najczęściej w strukturach ośrodka pomocy społecznej, bądź komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, udzielana jest pomoc osobom w kryzysie, m. in. dotkniętym przemocą w rodzinie, w formie informacji i poradnictwa psychologicznego, prawnego, socjalnego itp.

Na terenie województwa w 2013 r. funkcjonowało **51 (46)** punktów konsultacyjnych, których podmiotem prowadzącym jest gmina (na terenie **48 (43)** gmin). Z pomocy tych placówek skorzystało **1420 (779)** osób.

Punkty konsultacyjne prowadzone były przez gminy w następujących powiatach:

- augustowskim – **1 (1)**
- białostockim – **14 (12)**
- bielskim – **4 (4)**
- grajewskim – **3 (3)**
- hajnowskim – **3 (2)**
- kolneńskim – **2 (2)**
- łomżyńskim – **1 (1)**
- monieckim – **4 (5)**
- sejneńskim – **3 (2)**
- siemiatyckim – **2 (1)**
- sokólskim – **5 (4)**
- suwalskim – **7 (5)**
- wysokomazowiecki – **1 (2)**
- zambrowskim – **1 (1)**

W punktach udzielano pomocy osobom i rodzinom pozostającym w sytuacjach kryzysowych, m. in. dotkniętych problemem uzależnienia i współuzależnienia, uwikłanych w problem przemocy w rodzinie, mających problemy rodzinne czy bezradnych w sprawach opiekuńczo – wychowawczych. Udzielano w nich poradnictwa psychologicznego, prawnego, socjalnego itp.

Liczba osób korzystających z pomocy punktów konsultacyjnych prowadzonych przez gminy w poszczególnych powiatach przedstawia się następująco:

- augustowskiego – **217** (65)
- białostockiego – **568** (191)
- bielskiego – **25** (45)
- grajewskiego – **82** (40)
- hajnowskiego – **78** (73)
- kolneńskiego – **37** (21)
- łomżyńskiego – **18** (16)
- monieckiego – **71** (158)
- sejneńskiego – **26** (21)
- siemiatyckiego – **59** (2)
- sokólskiego – **78** (62)
- suwalskiego – **149** (71)
- wysokomazowieckiego – **11** (8)
- zambrowskiego – **1** (6).

2. Ośrodki Interwencji Kryzysowej

Prowadzenie ośrodka interwencji kryzysowej jest zadaniem własnym powiatu. Zasadniczym zadaniem OIK jest profilaktyka oraz interwencja w sytuacjach kryzysowych, a także pomoc psychologiczna osobom w stanie nagłego lub przewlekłego kryzysu spowodowanego m. in. brakiem wsparcia społecznego, bezradnością życiową i doświadczeniami traumatycznymi oraz przygotowanie tych osób do samodzielnego funkcjonowania w społeczeństwie.

Do zadań OIK należy w szczególności:

- udzielanie specjalistycznego poradnictwa (psychologicznego, socjalnego, prawnego, pedagogicznego)
- prowadzenie grup terapeutycznych, grup wsparcia, grup socjoterapeutycznych
- poradnictwo telefoniczne
- interwencje w środowisku
- zapewnienie całodobowego schronienia.

W województwie podlaskim w 2013 r. funkcjonowało łącznie **7** (7) ośrodków interwencji kryzysowej, prowadzonych przez powiaty, w tym **6** (6) z miejscami całodobowymi. Placówki dysponowały łącznie **57** (57) miejscami całodobowego pobytu.

Z różnorodnej pomocy ośrodków interwencji kryzysowej skorzystało w 2013 r. **1144** osób (961), w tym **71** osób (102) uzyskało pomoc w formie całodobowego schronienia.

POWIAT	LICZBA MIEJSC CAŁODOBOWEGO SCHRONIENIA	LICZBA OSÓB KORZYSTAJĄCYCH OGÓŁEM Z OIK	W TYM LICZBA OSÓB KORZYSTAJĄCYCH ZE SCHRONIENIA
powiat Miasto Białystok	15 (15)	593 (532)	35 (64)
powiat Miasto Łomża	9 (9)	243 (255)	17 (15)
powiat Miasto Suwałki	13 (13)	165 (123)	13 (12)
białostocki	8 (8)	36 (26)	6 (7)
bielski	4 (4)	0 (0)	0 (0)
moniecki	8 (8)	0 (4)	0 (4)
suwalski	0 (0)	107 (21)	-----

3. Specjalistyczne Ośrodki Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie

Specjalistyczne ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie są jednostkami ukierunkowanymi na udzielanie specjalistycznej pomocy osobom doświadczającym przemocy w rodzinie. Tworzenie i prowadzenie specjalistycznych ośrodków wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie należy do zadań z zakresu administracji rządowej realizowanych przez powiat (art. 6 ust. 4 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005

r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie – Dz. U. Nr 180, poz. 1493 z późn. zm.). Zadanie to finansowane jest ze środków budżetu państwa.

Pomoc osobom dotkniętym problemem przemocy w rodzinie realizowana jest w tych ośrodkach w trzech obszarach: interwencyjnym, terapeutycznym – wspomagającym oraz w zakresie zapewnienia potrzeb bytowych.

Podobnie jak w 2012 r., specjalistyczne ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie funkcjonują w powiatach kolneńskim i suwalskim, w strukturach PCPR. Dysponują łącznie 24 miejscami całodobowego pobytu.

W 2013 r. specjalistyczne ośrodki wsparcia udzieliły łącznie pomocy **101** osobom (*131*), w tym **19** osób (*23*) skorzystało z pomocy w formie całodobowego schronienia. W Specjalistycznym Ośrodku Wsparcia w Kolnie udzielono pomocy **15** osobom (*15*), w tym również **15** osób (*15*) skorzystało z całodobowego pobytu. Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia w Suwałkach świadczył usługi **86** osobom (*116*), z całodobowego pobytu skorzystały **4** (*8*) osoby.

POWIAT	LICZBA MIEJSC CAŁODOBOWEGO SCHRONIENIA	LICZBA OSÓB KORZYSTAJĄCYCH OGÓŁEM Z OŚRODKA	W TYM LICZBA OSÓB KORZYSTAJĄCYCH ZE SCHRONIENIA
kolneński	10 (<i>10</i>)	15 (<i>15</i>)	15 (<i>15</i>)
suwalski	14 (<i>14</i>)	86 (<i>116</i>)	4 (<i>8</i>)

W zakresie standardu usług świadczonych przez specjalistyczne ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie w województwie podlaskim obie placówki spełniają podstawowe wymagania wynikające z przepisów.

II. Formy pomocy udzielonej ofiarom przemocy w rodzinie

1. Interwencja kryzysowa

Interwencja kryzysowa stanowi zespół interdyscyplinarnych działań podejmowanych na rzecz osób i rodzin będących w stanie kryzysu. Celem interwencji kryzysowej jest przywrócenie równowagi psychicznej i umiejętności samodzielnego radzenia sobie, a dzięki temu zapobieganie przejściu reakcji kryzysowej w stan chronicznej niewydolności psychospołecznej (zgodnie z art. 47 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. – Dz. U z 2013 r. Nr 182 z późn. zm.).

Działania doraźne podejmowane w ramach interwencji kryzysowej przez gminy i powiaty w stosunku do ofiar przemocy w rodzinie miały głównie formę pracy socjalnej i specjalistycznego poradnictwa.

Biorąc pod uwagę formy pomocy udzielonej ofiarom przemocy w rodzinie, w ramach interwencji kryzysowej pomoc uzyskało:

- **949** (*693*) osób w **583** (*447*) rodzinach, liczących łącznie **2103** osoby (*1477*) w **40** (*36*) gminach, z tego **18 %** (*23%*) stanowiły dzieci,
- **2863** (*1806*) osób w **2026** (*1417*) rodzinach, liczących łącznie **6639** (*5576*) osób w **8** (*14*) powiatach, z tego **27 %** (*11 %*) stanowiły dzieci.

2. Pomoc całodobowa

W ramach interwencji kryzysowej udziela się natychmiastowej specjalistycznej pomocy psychologicznej, a w zależności od potrzeb, poradnictwa socjalnego lub prawnego, w sytuacjach uzasadnionych - schronienia do 3 miesięcy.

Powiaty udzielały ofiarom przemocy w rodzinie pomocy w formie całodobowego schronienia (w ośrodkach interwencji kryzysowej i specjalistycznych ośrodkach wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie). Z takiej pomocy w 2013 r. skorzystało ogółem **90** (*135*) osób, w tym **46** (*73*) dzieci.

Pomocy w tej formie udzielały:

- powiat Miasto Białystok – **35** osób, w tym **16** dzieci (*64 os., w tym 33 dzieci*)
- powiat Miasto Łomża – **17** osób, w tym **11** dzieci (*16 os., w tym 6 dzieci*)

- powiat Miasto Suwałki – **13** osób, w tym **8** dzieci (12 os., w tym 6 dzieci)
- powiat białostocki – **6** osób, w tym **3** dzieci (7 os., w tym 4 dzieci)
- powiat grajewski – **0** osób (9 os., w tym 6 dzieci)
- powiat kolneński – **15** osób, w tym **7** dzieci (15 os., w tym 10 dzieci)
- powiat moniecki – **0** osób (4 os., w tym 3 dzieci)
- powiat suwalski – **4** osób, w tym **1** dziecko (8 os., w tym 5 dzieci)

Wyżej wymienionym osobom udzielono łącznie **3581** (4916) noclegów. Pomocy udzielono łącznie **44** rodzinom (62).

3. Inne formy pomocy

W formularzu sprawozdania z realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie określono, iż do „Innych form pomocy” zalicza się m. in. pomoc w otrzymaniu mieszkania socjalnego oraz działania terapeutyczne (w tym program ochrony ofiary przemocy i program terapeutyczny).

Zarówno samorządy gminne, jak i powiatowe wykonywały w 2013 r. w stosunku do osób doznających przemocy w rodzinie pracę socjalną w różnorodnych formach, innych niż wymienione dotychczas.

Pomocą taką objęto ogółem:

- **698** (685) osób w **24** (35) gminach
- **2158** (544) osób w **6** (5) powiatach.

3.1. Stworzenie warunków umożliwiających ofiarom przemocy otrzymanie w pierwszej kolejności mieszkania socjalnego

W 2013 r. pomocy w otrzymaniu mieszkania socjalnego udzielono łącznie w gminach i powiatach **79** (31) osobom w **65** (31) rodzinach. Pomocy w tej formie udzielił powiat Miasto Białystok oraz 2 gminy.

3.2. Działania terapeutyczne

Działaniami terapeutycznymi objęto ogółem **659** osób (759), w tym:

- **133** (209) osoby w **90** (143) rodzinach – na terenie **9** (12) gmin
- **526** (469) osób w **470** (441) rodzinach – na terenie **5** (4) powiatów.

3.2.1 Opracowanie i realizacja programów ochrony ofiar przemocy z udziałem Policji, prokuratury, kuratorów sądowych

Realizacja Krajowego Programu zakłada podejmowanie działań wspierających, realizowanych w ramach strategii terapeutycznych, wspieranie ofiar przemocy w rodzinie w przewyciężaniu sytuacji kryzysowej oraz przerwanie cyklu przemocy, a także zapobieganie kolejnym aktom przemocy w rodzinie.

Ze sprawozdania z Krajowego Programu wynika, że programami ochrony ofiar przemocy objęto:

- **51** (6) osób w **24** (3) rodzinach, na terenie **2** (2) gmin
- **151** (195) osób w **144** (170) rodzinach, na terenie **1** (2) powiatu.

3.2.2 Opracowanie i realizacja programów terapeutycznych dla ofiar przemocy w rodzinie

Samorządy gminne i powiatowe realizowały w 2013 r. programy terapeutyczne dla ofiar przemocy w rodzinie. Z tej formy pomocy skorzystało ogółem **247** (209) osób, w tym:

- **22** (22) osoby w **20** (21) rodzinach, na terenie **2** (2) gmin
- **225** (187) osób w **173** (178) rodzinach, na terenie **4** (3) powiatów.

Pod pojęciem „programów terapeutycznych” jednostki ujęły także inne działania, niemające charakteru stricte terapeutycznego, jednak w znacznym stopniu przyczyniające się do udzielania wsparcia osobom i rodzinom poszkodowanym w wyniku przemocy.

4. Niebieskie Karty

W okresie sprawozdawczym jednostki pomocy społecznej wszczęły **715** (506) procedur „Niebieska Karta”, prowadzonych na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. Nr 209, poz. 1245).

W gminach wypełniono **528¹** (328) „NK”, z tego **207** (156) Kart przekazano instytucjom działającym na rzecz osób pokrzywdzonych. Procedurę tę realizowało **60** (61) gmin.

Powiaty wypełniły **187** (178) „NK”, z czego **174** (178) przekazano instytucjom działającym na rzecz osób pokrzywdzonych. Procedurę tę realizowało **8** (4) powiatów.

III. Formy działań skierowanych do sprawców przemocy w rodzinie

1. Działania interwencyjne

Ze sprawozdania z Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w 2013 r. wynika, że działania interwencyjne na terenie gmin podejmowane były w stosunku do **108** (175) osób stosujących przemoc w rodzinie, w tym w **8** (10) przypadkach działanie polegało na izolowaniu sprawcy od ofiary. Ogółem działania podejmowane były na terenie **17** (16) gmin. W 2013 r. w jednym przypadku dokonano eksmisji sprawcy przemocy z lokalu zajmowanego wspólnie z ofiarą oraz w jednym przypadku skierowano sprawcę do wykonywania prac społecznie użytecznych.

Natomiast na terenie **7** (5) powiatów prowadzone były działania interwencyjne skierowane łącznie do **1163** (476) osób stosujących przemoc w rodzinie, z czego w **11** przypadkach podjęto działania polegające na izolowaniu sprawców od ofiar, w **5** przypadkach dokonano eksmisji sprawcy z lokalu zajmowanego wspólnie z ofiarą. Natomiast w żadnym przypadku nie skierowano sprawcy do wykonywania prac społecznie użytecznych.

2. Programy korekcyjno – edukacyjne dla osób stosujących przemoc w rodzinie

Zgodnie z art. 6 ust. 4 pkt 2 ww. ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, do zadań z zakresu administracji rządowej realizowanych przez powiat należy min. opracowanie i realizacja programów oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie. Środki finansowe na realizację tego zadania zabezpiecza budżet państwa.

Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie stanowi, że działania korekcyjno – edukacyjne realizowane są w ramach strategii ukierunkowanych na zmianę zachowań i postaw osób stosujących przemoc w rodzinie. Mają na celu powstrzymanie sprawców, zwiększenie ich zdolności do samokontroli agresywnych zachowań i konstruktywnego współżycia w rodzinie, a w rezultacie zakończenie przemocy.

Ze sprawozdawczości powiatów wynika, że w 2013 r. w województwie podlaskim programami oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie objęto **280** (323) osób, pełny cykl ukończyło **191** (208) osób, co stanowi **68,21%** (64,39 %). Spośród 17 powiatów województwa podlaskiego, ww. realizowało w 2013 r., podobnie jak w roku poprzednim, **13** powiatów:

- powiat Miasto Białystok – **45** (48)
- powiat Miasto Łomża – **35** (45)
- powiat Miasto Suwałki – **12** (14)
- powiat augustowski – **10** (12)
- powiat białostocki – **0** (2)
- powiat bielski – **6** (7)
- powiat grajewski – **10** (0)
- powiat hajnowski – **0** (9)
- powiat kolneński – **6** (19)
- powiat łomżyński – **38** (31)
- powiat moniecki – **10** (0)
- powiat sejneński – **20** (10)
- powiat suwalski – **59** (97)
- powiat wysokomazowiecki – **14** (15)
- powiat zambrowski – **15** (14).

W dalszym ciągu nie wszystkie powiaty realizują zadanie określone w art. 6 ust. 4 pkt 2 ww. ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, opracowanie i realizacja programów oddziaływań korekcyjno-

¹ Dane ze sprawozdania z realizacji w 2013 r. Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie (niektóre gminy wskazały NK wypełnione zarówno przez jops, jak i inne instytucje, min. Policję).

edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie. Powiat sokólski od początku obowiązywania ustawy nie realizował tego zadania; powiat siemiatycki realizował zadanie wyłącznie w 2007 i 2008 r., natomiast powiaty grajewski i moniecki rozpoczęły realizację zadania dopiero w 2013 r.

Liczbę osób stosujących przemoc w rodzinie uczestniczących w programach korekcyjno-edukacyjnych w latach 2006-2013 w poszczególnych powiatach przedstawia poniższa tabela.

POWIAT/ ROK	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
m. Białystok	20	-----	-----	24	32	50	48	45
m. Łomża	26	30	53	29	6	41	45	35
m. Suwałki	60	79	23	20	6	28	14	12
augustowski	-----	10	10	12	17	12	12	10
białostocki	-----	59	20	-----	-----	-----	2	-----
bielski	-----	5	-----	7	6	10	7	6
grajewski	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	10
hajnowski	-----	11	-----	-----	-----	-----	9	-----
kolneński	6	7	16	20	20	10	19	6
łomżyński	-----	-----	-----	-----	-----	-----	31	38
moniecki	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	10
sejneński	-----	-----	-----	-----	-----	-----	10	20
siemiatycki	-----	6	6	-----	-----	-----	-----	-----
sokólski	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
suwalski	9	29	57	79	77	99	97	59
wysokomazowiecki	-----	-----	-----	-----	-----	-----	15	14
zambrowski	-----	24	12	10	-----	-----	14	15
razem	121	260	197	201	164	250	323	280

Finansowanie

W 2013 r. na realizację zadań wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie przekazano środki finansowe z dotacji celowej z budżetu państwa w wysokości:

1	Dofinansowanie bieżącej działalności Specjalistycznego Ośrodka Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie w Kolnie	358.000 zł (wykorzystano 355.484,55 zł)
2	Dofinansowanie bieżącej działalności Specjalistycznego Ośrodka Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie w Suwałkach	360.000 zł (wykorzystano 359.995,42 zł)
3	Realizacja programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie	1.041.903,20 zł (wykorzystano 1.031.237,17 zł)
	RAZEM	1.759.903,20 zł (wykorzystano 1.746.717,14zł)

PODSUMOWANIE

Analiza informacji zawartych w sprawozdaniu z realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie pozwala na wyciągnięcie następujących wniosków:

- ▶ W porównaniu z rokiem 2012 wzrosła liczba funkcjonujących na terenie gmin punktów konsultacyjnych, informacyjnych, interwencyjnych itp., w których osoby dotknięte problemem przemocy w rodzinie mogłyby uzyskać pomoc (w 2013 r. 40,7% gmin wykazało funkcjonowanie takich punktów). Znacznie wzrosła (o 641 os.) liczba osób korzystających z usług tych punktów w porównaniu z rokiem poprzednim, co świadczy o łatwiejszej dostępności do tych placówek, a także wzroście poziomu wiedzy i świadomości osób uwikłanych w problem przemocy na temat możliwych form uzyskania wsparcia. Wiele gmin prowadzi poradnictwo i konsultacje w ramach statutowej działalności ośrodka pomocy społecznej.
- ▶ W wielu gminach i powiatach nadal brakuje ośrodków wsparcia i innych specjalistycznych placówek, w których osoby doznające przemocy w rodzinie mogłyby uzyskać wszechstronną pomoc. Niejednokrotnie przeszkodą w skorzystaniu z pomocy specjalistycznych placówek jest duża odległość między placówką a miejscem zamieszkania osób chcących skorzystać z pomocy (np. na terenie innego powiatu), brak środków finansowych na dojazd do placówki, brak dogodnych połączeń komunikacyjnych itp.
- ▶ Nie wszystkie powiaty wypełniają ustawowy obowiązek opracowania i realizacji programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie, a w konsekwencji zbyt mała liczba osób stosujących przemoc w rodzinie poddawana jest takim oddziaływaniom.
- ▶ Gminy i powiaty podejmują zbyt mało działań interwencyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie
- ▶ Liczba osób korzystających z usług świadczonych przez ośrodki interwencji kryzysowej wzrosła w 2013 r. o 183 os. w stosunku do 2012 r.

Ponadto, samorządy gminne i powiatowe, a także samorząd województwa podlaskiego realizując zadania zmierzające do zmniejszenia skali zjawiska przemocy w rodzinie napotykają na przeszkody, które wynikają między innymi z braku wyspecjalizowanej kadry, posiadającej odpowiednie przygotowanie zawodowe, pracującej w punktach konsultacyjnych. Problem ten w szczególności dotyczy małych gmin.

W celu ograniczenia skali zjawiska przemocy niezbędne jest prowadzenie przez jednostki samorządu terytorialnego działań edukacyjnych, interwencyjnych, wspierających oraz przede wszystkich skierowanych na podniesienie wrażliwości społecznej wobec przemocy w rodzinie. Realizacja tych działań powinna odbywać się przy współpracy z **organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami niepublicznymi**, które na terenie województwa prowadzą placówki wspierające osoby i rodziny uwikłane w problem przemocy domowej (placówki wsparcia dziennego, punkty konsultacyjno-informacyjne, punkty konsultacyjne dla osób uzależnionych oraz członków ich rodzin itp.).

W ramach ogólnopolskiego cyklu spotkań na temat zapobiegania przemocy w rodzinie i ze względu na płeć, ze szczególnym uwzględnieniem profilaktyki przemocy oraz funkcjonowania zespołów interdyscyplinarnych, zainicjowanego przez Panią Agnieszkę Kozłowską-Rajewicz, Sekretarz Stanu w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów, Pełnomocnik Rządu do Spraw Równego Traktowania, w dniu 19 września 2013 r. w Podlaskim Urzędzie Wojewódzkim w Białymstoku odbyła się **konferencja regionalna** pt. „Działania rządu oraz jednostek samorządu terytorialnego w kwestii zapobiegania przemocy w rodzinie i ze względu na płeć”. W trakcie spotkania poruszono min. kwestię regionalnych problemów w działaniu zespołów interdyscyplinarnych; podkreślono wagę profilaktyki przemocy, budowania więzi rodziców z dziećmi już od najmłodszych lat. W konferencji uczestniczyli przedstawiciele jednostek samorządu terytorialnego, jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, zespołów interdyscyplinarnych, komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, środowisk naukowych, policji, sądów i prokuratur, ochrony zdrowia, placówek oświatowych, organizacji pozarządowych.

Wojewoda, zgodnie z art. 7 ust. 1 pkt 5 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie sprawuje **nadzór nad realizacją zadań**, określonych w ustawie.

W 2013r. inspektorzy przeprowadzili **33 kontrole** (w tym 32 kompleksowe i 1 doraźną) z zakresu realizacji przez gminy i powiaty zadań określonych w ustawie o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

Kontrole wykazały następujące nieprawidłowości i uchybienia:

gminy

- 1) nieuregulowanie podstaw prawnych realizacji przez jednostkę kontrolowaną zadań określonych w ustawie o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,
- 2) nieuwjęcie (lub ujęcie w ogólny sposób) w gminnych programach przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie diagnozy zjawiska, harmonogramu działań, sposobu monitorowania i sprawozdawczości,
- 3) brak podpisanych porozumień pomiędzy wójtem/burmistrzem, a podmiotami wchodzącymi w skład zespołów interdyscyplinarnych (ZI),
- 4) brak podpisanych oświadczeń o zachowaniu poufności informacji i danych uzyskanych przy realizacji zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie (przez członków ZI oraz organ przyjmujący oświadczenie),
- 5) nierealizowanie procedury Niebieska Karta (NK), zgodnie z rozporządzeniem w sprawie procedury NK oraz wzorów formularzy NK (np. stosowanie niewłaściwych formularzy, brak potwierdzenia przekazania formularza NK-B, nieterminowe przekazywanie przez przewodniczącego ZI formularza NK-A członkom zespołu/grupy roboczej, brak informacji o zakończeniu procedury),
- 6) brak w składzie ZI przedstawicieli podmiotów wymienionych art. 9a ust. 3 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,
- 7) niezachowanie częstotliwości odbywania posiedzeń zespołu interdyscyplinarnego,
- 8) niesystematyczne i nierzetelne prowadzenie dokumentacji potwierdzającej realizację zadania.

powiaty:

- 1) brak zapisu o realizacji zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w regulaminie organizacyjnym kontrolowanej jednostki,
- 2) nieuwjęcie zadań związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie w zakresach czynności pracowników realizujących te zadania,
- 3) brak diagnozy zjawiska przemocy w Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie,
- 4) nieopracowanie, określonych w art. 6 ust. 3 pkt 2 ustawy, *programów służących działaniom profilaktycznym mającym na celu udzielenie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie,*
- 5) uzupełnianie NK-A na niewłaściwym formularzu (tj. załączniku do kwestionariusza rodzinnego wywiadu środowiskowego Pomoc Społeczna-Niebieska Karta dotycząca przemocy w rodzinie).

Wyniki kontroli realizacji zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie prowadzonych w jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej wskazują na coraz mniejszą – w porównaniu z ubiegłymi latami – liczbę uchybień i nieprawidłowości w realizacji procedury „Niebieska Karta”, pomimo że ze sprawozdawczości jednorazowej składanej przez ośrodki pomocy społecznej wynika, iż liczba wypełnianych NK i realizowanych procedur z roku na rok wzrasta.

Realizacja przez jednostki samorządu terytorialnego zadań określonych w ustawie o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie jest również przedmiotem kontroli w 2014 r. – zgodnie z planem kontroli PUW (informacja o planowanych kontrolach oraz wynikach przeprowadzonych kontroli znajduje się w BIP PUW, w zakładce – Dokumentacja kontrolna).

Białystok, 03 czerwca 2014r.

*Informację sporządzono w Oddziale do Spraw Rodziny
Wydziału Polityki Społecznej PUW w Białymstoku*